

Duch Čas

Bílý pán, 23. října 1932

opera Jaroslava Kříčky na Národním divadle moravskoslezském dne 21. října 1932.

Opera Jaroslava Kříčky chce uvést na scéně úsek skutečného života, neobejde se proto bez satirických šlehů, ironie i komických situací, karikuje a kritizuje slabosti společenského života. Původní premiéra byla na brněnském divadle, jejíž libreto zpracoval na Wildeho text Jan Löwenbach Budín, po brněnském provedení upravil ji Max Brod a nově zpracovaná setkala se s pronikavým úspěchem na scéně ve Vratislavě, Vídní, na německém divadle v Praze a v Lipsku.

Obsažné libreto poskytlo skladateli dost jadrných námětů, jež Jaroslav Kříčka skvěle vyřešil. Neschází zde zhudebněné prósy, krásná melodického, jež se lehce vnímá, i útočných rytmů tanečních dobového vkusu. Skvělá instrumentační technika dodává patřičných rychlých nálad, orchestr vyznívá často v intenzivních proudech, místy i něžná lyrika jest předností vedle naturalisticky nahozených situací.

Šéf opery Jaroslav Vogel operu úspěšně nastudoval, dosáhl zvláště u orchestru pěkného diferencovaného zvuku. Na scéně neobešlo se dílo bez potíží i ve výpravě, což mělo vliv i na celkové provedení. V rámci našich možností vykonalo se jistě dost, pohotová a účelná úprava jednotlivých obrazů byla by dílu jistě velmi prospěla. Režii měl Franta Paul; nebyl to jednoduchý úkol. V opeře žije několik zajímavých figur, charakterově velmi výrazných, jejichž zdařilá kresba jest pod-

míněna bystrým hereckým postřehem a prožitím.

Na jevišti se nejvíce uplatnil v roli amerického vyslance Lad. Havlík přiléhavou charakteristikou, vypočítavého majitele realitní kanceláře Taštičku výstižně hrál Václ. Bednář, úspěšná byla také hra Kuglerova jako exministra.

Hraběte Jiřího podal Jaroslav Rohan, jehož výkon působil herecky neurčitě, uspokojil více sympatickou barvitostí hlasovou i snaživým přednesem. Dceru vyslancovu Elinor pěkně zpívala M. Vojtková. Závěr prvního dílu, v němž oba působili, mohl býti více herecky vyvážen a procítěn. Cedrika, syna vyslancova, temperamentně hrála Št. Štěpánová, dojmem příznivým působilá též R. Jančová v roli komorné. Jejím spolehlivým partnerem byl cowboy Bob K. Máje, v menších rolích uplatnila se ještě Ela Holešová jako žena amerického vyslance, M. Zalabáková, jako kastelánka, dále pánové A. Brož (starosta), A. Kopečný (poslanec), Jan Pacl jako žurnalistá. Duha hraběte Kazimíra ze Satalic zpíval i charakterisoval případně Boris Archipov. Provedení byl přítomen skladatel Jar. Kříčka i libretista Jan Löwenbach Budín, jimž vyplněné hlediště připravilo po prvním obraze i po představení bouři sympatií. Opera měla hlučný úspěch, zvláště v závěru opery, kdy na scéně rozproudil se veselý tanec lidu, jímž opera radostně vyznívá.